

1642

On. Biblioteca

Palatul Cultural

Arad

DA

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinici No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 16-00
Tipografia 14-69

Cotidianul
Banatului și al
graniței de Vest

ABONAMENTE: Pe un an: 600 lei, pe 6 luni: 300 lei.
Pentru preoți, învățători, notari și țărani 500 lei.
Pentru autorități și instituții: 1000 lei.
Pentru întreprinderi: 2000 lei.

Apare sub egida
„Astrei Bănățene“

Mocsonyi Intoarcerea în Patrie

Consiliul Eparhiei ortodoxe române Timișoara comemorează Duminică 30 noiembrie, amintirea ilustrei familii Mocsonyi, a cărei prezență în viața românească de pe aceste plaiuri, este o epocă întreagă.

Aborigeni din marele suflet macedonian, cu care Banatul și Ardealul s'a dobândit prin luminile unui Andrei Șaguna, mitropolitul restituit, credință ortodoxă românească, de cultură și luptător, a unui mare Gojdu, Nestorul generației de bănațeni care au format elita intelectuală noastră din a doua jumătate a secolului XIX, Familia Mocsonyilor trăiește omni-prezență în viața românilor.

Comemora familia Mocsonyi, echivalentă cu o întoarcere în lumea virtuții din care izvorăște sufletul nostru național. Peste timp, destinul nostru național rămâne pururi neînvins, ori care conține împrejurările. Prea luminoasă a izbucnirea personalității marilor înaintași ca noi cei de azi să ne pierdă orientarea ființei etnice. Bogată este moștenirea sufletească noastră, ca să putem rămâne cu simțimintele noastre, în care să poată pătrunde ca un vid, toată pulberea desfigurării. Și prea răsunător este cuvântul „mănușă” rostit în fața tribunalelor europene, de cei pe care îi urmărim, noi să nu avem azi idealul suprem al întoarcerii în fondul dreptății și adevărului etern românesc.

Mocsonyieștii sunt de-aparuri vii în știința românească. Lor le datorăm integrarea în spirit românesc, în linia creațiilor românești. Dacă s'ar putea să se reconstruiască, sistematic, viața politică și culturală a Banatului o succesiune de valori, pe comente de activitate, familiei Mocsonyi, i-ar reveni, fără îndoială, locul energic românesc. Așa văd eu, cine se îndoiește de măreția ființei noastre?

Salutăm inițiativa consiliului Eparhiei Ortodoxe române de a comemora Familia Mocsonyi, cu prețuirea căreia o putem da tuturor marilor acțiuni menite să afirme puternicia existenței naționale a Românilor. Vreadul nostru a fost întotdeauna condus, pe drumul nostru, după spiritul creator românesc. Petele istorice nu fac altceva decât să mărturisească tendințe acapătate, dar sub strâna poezică dela față se află aurul curat al sufletului nostru. Ale noastre sunt adâncurile călătoriilor spiritului de aici.

Familia Mocsonyieștilor, din care Alexandru au fost doi luceferi de seamă, ne dă dreptul, prin fapta, și viața, prin luptă dusă, prin sâmbătă trăită, să purtăm cu mândrie în viața noastră demnitatea de a fi români.

Numărul nostru proximal va fi închinat comemorării Mocsonyieștilor.

D. Prof. Mihai Antonescu, vice-președinte ad interim al consiliului de miniștri s'a reîntors în țară din misiunea pe care a împlinit-o la Berlin.

În timpul cât a reprezentat România în congresul european anticomunist, noi cei din țară, i-am urmărit cu înțelegere pașii, i-am ascultat cuvintele atât de răsunătoare în fața lumii întregi și i-am simțit apostolul al dreptății și adevărului românesc.

La Berlin, profesorul Mihai Antonescu, a fost reprezentantul unei țări care a luptat împotriva comunismului din 1919, i-a zăbovit forțele peste țara noastră, cu jertfa vieților românești și a rămas apoi zid puternic împotriva tendințelor sale de năvălire în Europa, zătonându-l dincolo de Nistru. Președintele ad interim al consiliului de miniștri român, a mai reprezentat la Berlin, țara care a dat și dă cea mai însemnată jertfă, după Germania, pentru stăpînire de-

lătitivă a comunismului din Europa. De pe aceste două culmi istorice au răsunat cuvintele d-lui Prof. Mihai Antonescu: „Alături de glorioasa armată a Marelui Reich național-socialist poporul român a intrat în luptă pentru drepturi și dreptate, pentru libertate și pentru civilizație”.

Întors în țară dela cel dintâi congres european anticomunist, d. Prof. Mihai Antonescu aduce cu sine victoria demnității naționale a poporului român. Prin personalitatea emeritului bărbat de stat câștigat în lumea Europei noi recunoașterea dimensiunilor politice românești, după cum prin strălucirea sabiei Marelui Reich am câștigat în fața omenirii recunoașterea dimensiunilor valorii poporului român în ansamblul popoarelor europene.

Am asistat la parada militară din

București când pe sub arcul de Triumf al marilor victorii românești, M. S. Regele Mihai I și d. Mareșal Ion Antonescu au trecut în fruntea glorioasei noastre armate, în întoarcerea de pe frontul anticomunist și al desrobirii hotarelor din răsărit. Atitudinea monumentală a neamului transformat în uriaș marș al victoriei m'a făcut să văd că o vigoare există în națiunea din care fac parte. Pe temeiurile acestei vigoari, d. Prof. Mihai Antonescu a clădit în viața dreptatea neîntârziată a poporului român, legând soarta României de noul început și istoriei europene nu prin tratate schimbătoare ci prin sângele vărsat de poporul român în lupta pentru creșterea acestui nou început de istorie.

Profesorul Mihai Antonescu, președinte ad interim al consiliului de miniștri, intră în țară pe sub arcul de triumf al recunoștinței românești.

GRIGORE BUGARIN

Intrevederile d-lui Prof. Mihai Antonescu la Berlin

- Ceremonialul audienței la Führer -

BERLIN, 30. (Rador). D. prof. Mihai Antonescu, președinte ad interim al consiliului de miniștri român, a fost primit de Führer în ziua de 27 Noiembrie la ora

17.45. La venire, d. prof. Mihai Antonescu a trecut în revistă compania de onoare în fața palatului Cancelariatului Reichului.

Părăsind palatul, d. prof. Mihai Antonescu a fost din nou salutată de compania de onoare.

Intrevederi cu Mareșalul Göring, von Ribbentrop, Dr. Funk, Dr. Göbbels

BERLIN, 30. (Rador). În ziua de 26 Noiembrie, d. prof. Mihai Antonescu, președinte ad interim al consiliului de miniștri român, după ce a luat parte la un ceai oferit de Mareșalul Göring dela orele 17 la orele 19 a rămas într-o audiență cu Mareșalul Göring.

Tot în cursul aceleiași zile d. prof. Mihai Antonescu a avut o lungă întrevedere cu d. dr. Göbbels, ministrul propagandei Reichului, iar după amiază dsa a primit în audiență particulară pe d. miniștri subsecretar de stat Weiszacker și Woermann, precum și pe d. dr. Schmidt, directorul presei din ministerul afacerilor străine. În zilele de 25, 26 și 27 Noiembrie, d. prof. Mihai Antonescu, a primit pe d. ministrul Clodius, cu care a lucrat în cadrul negocierilor germano-române.

D. prof. Mihai Antonescu a fost deosebit de vizitat de mai mulți miniștri străini primind și o delegație a reprezentanței presei din Berlin.

D. prof. Mihai Antonescu a luat parte la dejunurile oferite de d. ministru von Ribbentrop la ceaiul oferit de Mareșalul Göring și la dejunul dat de Führer în ziua de 27 Noiembrie precum și la întrevederile colective dintre oamenii de stat străini, aflați la Berlin și conducătorii Reichului.

Sâmbăta, la ora 10³⁰ d. Mihai Antonescu a părăsit Berlinul

Președintele ad interim al Consiliului de miniștri român a fost condus la gară de către d. von Ribbentrop

BERLIN, 30. (Rador). — D. PROFESOR MIHAI ANTONESCU, PREȘEDINTELE AD-INTERIM AL CONSILIULUI DE MINIȘTRI ROMÂN, A PĂRĂSIT SÂMBĂTA LA ORA 10.30 CAPITALA REICHULUI.

ÎNAINTE DE PLECARE D. VON RIBBENTROP, MINISTRUL AFACERILOR STRĂINE AL REICHULUI A VENIT LA HOTELUL ADLON, UNDE ERA GĂZDUIT D. PROF. MIHAI ANTONESCU ȘI LE-A CONDUS LA GA-

RA ANHALT, UNDE DUPA CE A TRECUT ÎN REVISTĂ COMPANIA DE ONOARE A FOST SALUTAT ÎN MOD CORDIAL LA URCAREA ÎN VAGON.

Solemnitatea decorării ofițerilor, subofițerilor și trupei cu „Crucea de fier” la București

- Prezența domnului Mareșal Antonescu -

București, 30. (Rador). — Vineri 28 Noiembrie seara, a avut loc la sediul misiunii militare germane o festivitate ostășească, când d. general Hauffe a

transmis decorațiile „Crucea de fier” cl. 1 și cl. 2, conferite unui mare număr de ofițeri, subofițeri și grade inferioare din armata română.

D. Mareșal Antonescu, Comandantul Statului a onorat festivitatea cu prezența d-sale.

„DACIA”

SUFLET ROMÂNESC

Pământ și suflet românesc în Banat

— Conferința dlui I. Lugoșianu —

Ieri după amiază, la orele 6, a avut loc în sala „Dalles”, în cadrul clubului de conferințe „Pământ și suflet românesc”, ținute sub auspiciile „Universității Libere”, conferința dlui Ion Lugoșianu, fost ministru, cu subiectul: „Pământ și suflet românesc în Banat”.

Sarcina de a găsi firul conducător al istoriei și psihologiei Banatului, nu este ușoară.

Cea mai apuseană dintre provinciile românești, Banatul prezintă o uimitoare diversitate orografică, în cadrul unei indiscutabile unități hidrografice.

O impresie de infinită varietate izbește pe călător în toate regiunile Banatului. Acest ținut a fost compartimentat de natură în decursul formării lui geologice, în numeroase regiuni izolate unele de altele, între care comunicațiile sunt grele și în varietatea cărora trebuie căutate principiile dominante de unitate ale Banatului.

Muntele bănățean este malul unui continent care la sud se întinde până dincolo de Dunăre și la nord, prin Carpați și munții Elhorului, se întinde până în Boemia.

Retragerea apelor a descoperit încetul cu încetul câmpia bănățeană, iar râurile, în epocile geologice și-au săpat drumul greu prin stânci și prin aluviunile lor au contribuit la formarea definitivă a câmpiei bănățene, regiunea cea mai bogată, azi, a Banatului și a țării.

Pe acest pământ frământat de cataclismele naturii, s'a desfășurat o lungă și sbruciumată istorie; pe de o parte, istoria națiunii române, istorie nescrisă, istorie de țărani și soldați, de pe altă parte istoria scrisă, care este un episod al istoriei Europei centrale, a Ungariei, a Austriei și în deosebi, un lung capitol al luptelor pentru apărarea creștinătății împotriva acțiunii seculare de expansiune spre apus, a politicii și puterii militare a Imperiului otoman.

După eucerirea Daciei de către Romani, prilej cu care Banatul intră în istoria lumii sub numele „Dacia Ripensis”, după năvălirile barbare care trec fără să lase urme, dar care ține pe loc istoria românească timp de o mie de ani, începe în secolul al 14-lea, sângerosul capitol al luptelor contra Imperiului otoman.

Sub Corvin, încercările otomane se izbește de o puternică rezistență, dar după dispariția acestora, în urma înfrângerii creștinilor în bătălia de la Mohaci, în 1523 începe pentru Banat trista epocă a ocupației turcești, care durează 164 de ani.

În această epocă este de semnat un fapt care merită să rețină atenția: în 1514. Dieta maghiară adoptă „Decretum bipartitum juris consuetudinarii”. Această legislație a avut, precum se știe, o adâncă influență asupra regimului funciar și politic al Ardealului. E de reținut însă că, prin faptul ocupării Banatului de către Turci și după terminarea acestei epoci, prin intrarea Banatului în dependența Curții Imperiale de la Viena, regimul creat de legislația lui Verböckzi, nu și-a găsit aplicarea și în Banat.

Victoriile lui Eugeniu de Savoia sub Carol al VI-lea, duc la pacea de la Passarowitz, în 1718 care cedează Austriei Banatul, Oltenia și o parte din Sârbia cu Belgradul, și pune capăt dominației otomane în Banat.

Pacea de la Belgrad în 1739, încheiată de Carol VI-lea, în urma unui război imprudent angajat contra Turcilor, face pe imperiale să piardă Sârbia și Oltenia, dar Banatul rămâne definitiv eliberat de sub stăpânirea turcească. Prin această „adâncă schimbare, o eră nouă de pace și progres începe în istoria Banatului. Carol al VI-lea, Maria Tereza și Iosif al II-lea, desăvârșesc

apărarea acestei provincii prin organizarea granițelor militare și ridică nivelul economic printr-o acțiune intensă de colonizare, printr-o nouă organizare administrativă și prin mari lucrări edilitare, care aduc Banatului o stare de mare înflorire economică.

Din această epocă datează colonizările din Banat, făcute în deosebi cu Șrabi, cu Germani din Flandra, cu Francezi din Lorena, cu Italiani și chiar cu Spanioli, ea și cu Sârbi refugiați din sudul Dunării, unde se menținea încă stăpânirea turcească.

Tot din această epocă datează canalizarea râului Bega și Timișului, construcția stăvilarelor dela Costești și a canalului Timiș-Bega, desecarea mlaștinilor dela Ilanca și Alibunar, precum și o serie de măsuri economice care ridică considerabil nivelul agriculturii și stau la originea creațiunii industriilor din Banat.

Pentru Români, cea mai bogată în armări din măsurile luate la acea epocă, este organizarea granițelor. Eliberarea Banatului de sub Turci se înfăptuise, dar pericolul otoman rămânea o realitate și pentru a-i face față, Viena a organizat de lungul frontierei spre Turci, dela Adriatică până în munții Banatului, confinia militare cu miliții grănicerești, recrutate din populația scabă locală, cărora i-a dat un statut complet de organizare, din punct de vedere administrativ, juridic, economic și militar.

O încercare de organizație grănicerească se făcuse încă sub Corvin, dar revoluția ei a fost împiedecată de înfrângerea de la Mohaci.

Primele regimente confiniare sunt create în Croația și Slovenia. Pentru regiunea Bănățeană, cea dintâi reglementare organizată este făcută în 1639, prin Statutul generalitatului dela Varadin, care prevede în amănunt toate normele de organizare ale milițiilor valahe și ale vieții lor administrative și juridice.

Regimentele confiniare propriu zise din Banat, nu sunt create însă în formă în care s'au menținut un secol întreg, decât între 1766—1789 sub domnia Mariei Tereza. Ele erau în număr de trei: regimentul ilirio-bănățean, regimentul germano-bănățean, și regimentul româno-bănățean cu sediul în Caransebeș, care cuprindea în total 16 companii, recrutate din 99 de sate, în care peste 11.000 de oameni aveau obligația serviciului militar permanent.

Un interesant și documentat volum, rubricat de curând de dr. Antoniu Marchescu din Caransebeș, avocatul Comitatului de avere, umple, în privința granițelor, un gol existent în literatura juridică și istorică a Banatului.

În August 1807, granița primăriei o nouă organizare prin constituția confiniară, care aduce importante inovații și în organizarea militară și în organizarea dreptului de proprietate al grănicerilor. Ea este modificată în 1850, după revoluția dela 1848 printr-o nouă constituție care suprimă caracterul de fenă militară a imobilelor grănicerești, menținând însă restricțiunile care limitau dreptul de dispoziție și proprietății.

În 1872, regimentul confiniar româno-bănățean No. 13 din Caransebeș se desființează odată cu alte două regimente confiniare, No. 12 și 14. Această măsură este urmarea înfăptuirii dualismului dintre Austria și Ungaria, care supunea și pe grănicerii bănățeni legilor militare comune.

Existența graniței militare bănățene a avut o puternică influență asupra populației românești: pe de o parte, organizarea regimului de îndiviziune a proprietății funciare a împiedecat fărâmișarea averilor imobiliare și a dat familiei o organizație

autoritară, cu un pater familias, lucru care n'a rămas fără o adâncă înrăurire asupra psihologiei bănățene; pe de altă parte marșurile și luptele grănicerilor în țări îndepărtate, în Germania, în Boemia, în Italia, au contribuit, împreună cu măsurile administrative austriace, la o lărgire a orizontului și la o ridicare a nivelului economic al Banatului.

În fine, organizând o masă compactă și disciplinată românească, ea a avut desigur o serioasă înrăurire asupra formării și menținerii unei puternice conștiințe românești.

Istoria națională modernă și contemporană a Banatului se desfășoară având Lugojul drept centru și începe sub abilitismul lui Metternich, continuându-se cu revoluția de la 1848 și apoi cu luptele pentru naționalitate și cu luptele religioase pentru despărțirea de biserica sârbă, ale Românilor bănățeni.

Câteva nume ies într'un relief deosebit în această epocă: Damascin Nedelcu, conspirator lugojan, închis pentru crearea societății secrete „Constituția”, Eftimie Murgu, conducătorul revoluției dela 1848; marele mitropolit ardelean Șaguna, care cu colaborarea juridică a lui Vincențiu Babeș înfăptuiește unirea bisericii române din Ardeal cu cea din Banat în anul 1864; Alexandru Mocioni, creșterul politic al Banatului timp de aproape patru decenii; Coriolan Brediceanu, care în aceeași epocă a condus și animat acțiunea politică a Ro-

mânilor bănățeni; Aurel C. Popovici, marele sugetător politic a cărui gândire a avut adâncă răsunet nu numai în România și în întreaga dublă monarhie; Valer Braniște, care în „Drapelul”, cu inteligență și curaj, plătindu-și activitatea cu propria sa libertate, a continuat acțiunea de decesorilor săi. Nu trebuie uitat, în fine, generalul Traian Todu, reprezentant al grănicerilor din Caransebeș, care în 1848 a izbutit să fie singurul reprezentant național român în parlamentul din Budapesta.

Un pământ atât de complex și o istorie atât de turbure, au lăsat urme adânci în sufletul poporului bănățean.

Griseșini, istoricul italian al Banatului vorbind în cartea sa despre Valahii, arată că la epoca lui, către 1870, Valahii erau populația cea mai numeroasă a Banatului și prețuiește însușirile de ospitalitate, vigoare și de destoinicie ale Românilor. Din acea epocă până astăzi, Bănățeanii realizează mari progrese. Ei are o mobilitate de spirit, o lărgime de orizont, o bună stare economică, o respectivitate pentru cultură și civilizație, care-l fac să se considere, nu fără îndreptățire, „fruncea” românilor.

Din examinarea structurii Banatului din desfășurarea istoriei lui, se desprinde în ciuda diversității lui, o adâncă impresie de unitate. Unit de regimul lui de ape, măsurile de necesitățile lui economice, Banatul a fost niciodată până astăzi, despărțit, în istoria frământată care timp de atâtea secole, a făcut din el un ținut de frontieră spre apus și care îl dă în felul acesta, în patărea lui misiune de țară de graniță, în deosebi voiarea istorică a neamului românesc.

DUMINECA

TÂNĂRUL BOGAT

Scena pe care ne-o prezintă Sfânta Evanghelie de azi, s'a petrecut îndată după binecuvântarea pe care Mântuitorul a dat-o pruncilor.

Un tânăr voia să moștenească viața de veci. Și pentru atingerea acestui ideal se străduise să cunoască legea și să îplinească prescripțiunile ei. Cu toate acestea nu se simțea mulțumit pe deplin, căci în sufletul său avea un gol adânc, pe care nu l-a putut umplea cu nici un bun pământesc. Era dorul fierbinte după împăcarea cu Dumnezeu.

Răvnițor după moștenirea vieții de veci, el se apropie de Mântuitorul, cu întrebarea: „Ce să fac, ca să moștenez viața de veci?”

Pe drumul perfecțiunii morale există mai multe trepte. Mântuitorul îi înfățișază pe cea dintâi: aceia a împlinirii poruncilor.

„Toate acestea le-am păzit din tinerețile mele” răspunde tânărul care avea conștiința împăcată că primul pas l-a făcut, asigurându-și o viață mulțumitoare pentru sine.

În fața lui însă stătea înaltă cât un munte, a doua treaptă, pe care nu se putea urca decât despărțindu-se de averea sa — căci era bogat foarte — rupând trecătoarele legături cu pământul.

„Vinde toate câte ai și împarte la săraci și vei avea comoară în ceruri; apoi vino de mă urmează!”

În clipa aceia tânărul nu a mai dorit viața de veci, sau cel puțin n'a mai vrut să urmeze sfatul Mântuitorului.

Iată cum la mijlocul drumului către cel mai frumos scop al unei vieți, pornicile omenești au frânt năzuințele cele mai curate.

Iubitul meu frate! Privește sufletul acestui tânăr, în care bunurile pământului tești i-au stins dorul de mântuire. Privește și vezi oă tinerețea și bogăția, care duc întotdeauna la fericire.

De ești tânăr sau bătrân, nu te lăsa sluga averii tale. Deși trăiești cu plăcere pe pământ, capul să-ți fie mereu îndreptat spre cer.

Pe tulpina curată a sufletului omenească bogăția face să incolțescă atâtea obstacole în dobândirea împărăției lui Dumnezeu. Mulți caută viața vecinică, iar la mijlocul drumului vieții se lasă cuprinși de îndemnuri primejdioase, care vânturile protivnice îi poartă desorientați prin învălmășagul lumii.

Nu te lăsa cuprins de de dănele, ca să nu te întorci rușinat. Nu-i agonosă oănda vecinică, mai cu seamă atunci oănda atâtea suferință lipsă și necaz, te cheamă oă urci vea de a doua treaptă a perfecțiunii morale.

Evangheliul dinainte a Nasterii Domnului repetă această învățătură, pentru a tu care vrei să gusti din marea ospățului celui bogat, să vezi dacă ai adus vre-un sacrificiu față de aproapele, slujind cu mai multă credință lui Dumnezeu.

Rupe deci cătușele prin care bogăția te-a făcut robul ei rămas fiu al slăbăniei. Dă mult, ca să câștigi mult.

Îndulcește-te pe aproapele tău din bunăndățile cu care mâna îndurătoare a lui Dumnezeu te-a miluit.

Împlinește acestea și vei moșteni viața cea de veci.

Preot GAVRIL RELEA

Conferința d. Maresal Ion Antonescu, avută cu rectorii, decanii și directorii învățământului superior din Tară

- Problema organizării vieții studentești -

BUCUREȘTI, 30 (Radior). — In ziua de miercuri, ora 17,30, a avut loc la Palatul Consiliului de ministri o conferință avută cu rectorii, decanii și directorii învățământului superior din țară sub președinția d. Maresal Antonescu. Conducătorul...

D. Maresal Antonescu a expus pe scurt problema asigurării unei cât mai bune organizări a învățământului superior, în raport cu marile interese ale statului în prezentă în momentele de față muncă, liniște și ordine desăvârșită. Fiecare instituție urmând a se ocupa în noul an școlar de asigurarea de exemplu a condițiilor de viață a studenților...

S'a stabilit modul în care va fi sărbătorită ziua de 1 Decembrie, Aniversarea independenței noastre naționale în cadrul universităților.

D. Maresal Antonescu a reexaminat problema organizării vieții studentești și a acordat de ajutorare a studenților săraci și merituosi — acordări de burse, încălzire, etc. — precum și reorganizarea condițiilor de căminare, urmând cu directorii universităților să coboare cât mai mult și cât mai repede în mijlocul studenților pentru a le ușura și înlătura lipsurile, pentru ca pe măsură ce domniile lor vor lua să se potrivească ar putea turbura liniștea și...

S'a dispus ca studenții mobilizați să poată trece examenele ulterioare făcând excepție de la dispozițiile regulate care privesc la termenele stabilite în cazurile normale.

S'a discutat măsurile luate în baza deciziilor făcute de consiliile profesionale pentru încadrarea învățământului superior...

S'a discutat aprovizionarea cu lemne a școlilor superioare luându-se măsuri necesare.

D. Maresal Antonescu a adus la cunoștință reprezentanților învățământului superior că orice manifestare studentească care să aibă un caracter de agitație, va fi tratată cu ultimă severitate fiindcă liniștea, ordinea în țară, trebuie să fie înaintea oricărui interes sau suferință particulară. Orice abatere de la aceste dispoziții naționale, constituie o crimă și va fi tratată ca atare. Nu prin manifestări de ordine se pot împlini idealurile, ci prin studiu și prin disciplina de care trebuie să dea dovadă în ceasuri grele mai ales.

D. prof. Eftimie Antonescu, rector al Academiei de Inalte Studii Comerciale și Industriale expune principiile sănătoase de stare de spirit îmbucurătoare care trebuie să fie în sufletul studenților români, totdeauna preocupați de grija unei cât mai bune...

pregătiri personale și de muncă pentru binele țării.

9. — D. Maresal Antonescu a stabilit normele după care urmează să se acorde bursele studenților...

Indicând să se acorde burse numai studenților merituosi și lipsiți de mijloace, evitându-se cu cea mai mare atenție repetarea nedreptăților din trecut.

Deasemenea dsa a atras atenția dilor rectori și decani să aducă la cunoștință studenților că toți cei cari au fost mobilizați și merită burse, își au locurile rezervate.

10. — Problemele de ordin principial, interesând școala, biserica, armata și instituțiile publice să fie cercetate și soluționate în cadrul Consiliului de stat.

11. — D. Maresal Antonescu, constată importanța activității depusă de d. Ministrul General Radu Rosetti, care a luat conducerea departamentului educației naționale într'un moment foarte grav, punând ordine în școală.

12. — D. prof. I. Stimescu, decanul Facultății de Drept din București, expune problema ajutorării studenților dela drept, formați mai ales din elementele dela țară, lipsite de mijloace, care au nevoie de căminuri și cantine. S'a hotărât să se redea Facultății de Drept pentru acest scop imobilul din Calea Plevnei în care funcționează tribunalul militar.

13. — Domnii rectori și decani expun nevoile mai urgente și mai principale ale școlilor respective, luându-se măsuri de îndreptare în cadrul posibilităților.

14. — D. Ministrul de Finanțe a arătat că saalriile membrilor corpului didactic s'au stabilit conform cu indicele de scumpete calculat de institutul central de statistică.

Eu sunt român, nu sunt lăpădatură.
Pe-al Patriei pământ: stăpân mă știu!
Imi duc vieța 'n buna ei măsură
Ca țării mele spre folos să-i fiu.
Cu sânge românesc reîntregindu-mi
Iglia
Cu banul meu clădesc azi România!

Cinema APOLO

Vineri, Sâmbătă, Duminică Luni
Nonon
ERNA SACK — JOHANNES HEESTERS

Marti, Miercuri, Joi
Madul Ingerilor
Margret Lindsey Ronald Reagan
dela 5 XII. — 9 XII.

Ultima întâlnire
Pat O'Brien Geraldine Fitzgerald
dela 10 XII. — 13 XII.

Când femeia spune »Nu«
Olivia de Havilland Dick Powell
Inceputul reprezentațiilor 3-5-7-9.
Duminica și sârb. și la orele 11 și 14.

Impresii de artă

IONEL TUDORAN

Dela Opera Română din Cluj

Arta este bucuria victoriei. Arta este victoria creațiunii. Dar înainte de a crea în plastică externă un vis proiectat artistic, artistul — pentru a se bucura de victoria creațiunii — încearcă și izbuteste a-și crea propria sa viață, a se crea pe sine ca pe o capo-dopera după o imagine plasmuită în lumea spiritului său. Cei mai mari artiști au fost, fiecare în parte — o capo-dopera. Ce strălucitor în viața sa de nemuritoare creațiune e un Goethe ca poet, Rafael ca pictor, Wagner ca compozitor, Eminescu ca vizionar, Șaliapin ca artist cântăreț. Ei au transformat arta în viață, transfigurând apoi viața lor în artă.

Aceste gânduri le referim la artistul nostru IONEL TUDORAN, care încearcă — cu toate evidențele de succes — de a-și preface viața în capo-dopera, pentru că, în toată activitatea sa creatoare, să poată da expresii idealiste și ideale artei sale. Drumul e greu, fiindă e glorioasă, dar artistul Tudoran e tânăr și e îndrumat de sentimentul și răvna pentru marile creațiuni artistice. Întrețărăm precis acest viitor, fiindcă îi constatăm vocația pentru artă la fiecare apariție pe scenă.

In acelaș timp, d. TUDORAN ION ne descoperă și misterul vocației sale, și care este: o misiune conștientă de a transforma arta în viață.

O generozitate, ca stemă aristocratică, inună din d-sa, întâi de toate ca OM. Am vorbit de multe ori de noblețea artei lui Ionel Tudoran, dar aceasta noblețe nu este nici inspirație de doctrină estetică, nu este poză de gust mediocru nu este gest de didactică regisrală. Este expresia unei victorii spirituale, este exteriorizarea unui triumf moral. D. Tudoran Ionel și-a trăit tinerețea între suferință, care pe unii îi nimicește spiritual, transformându-i în ființe meschine, și între suferință, care exaltează în om tot ce este mai substanțial și mai frumos omenesc, prefăcându-l pe om în zeu. In zeu al nobleței, stă CONȘTIINȚA DE SINE, artistul

Singura, adevărată noblețe e umanitatea, ca victorie asupra suferinței inevitabile din orice viață omenească. E grozavă suferința, care nu poate da ni noblețe, și e divină noblețea, care este

suferința transformată în umanitate. La oamenii de rând, aceste distincțiuni se fac cu greu, din lipsa de interes. La oamenii aleși, tocmai aceste distincțiuni despart pe oamenii de creație de simplele creaturi umane. In artă — pece-tea superiorității, strălucirea nobleței o dă suferința umanizată, care duce și conduce la victorie, la bucurii, a căror expresie este arta.

Există vreun mare artist, care să nu se fi născut dintr'o mare suferință? Există noblețe în artă, care să nu izvo-rască din sentimentul de umanitate, pe care îl dă suferința transformată în victorie?

Aceste gânduri revelatorii ni le sugerează IONEL TUDORAN, ca artist victorios, creator al propriei sale vieți — viață de umanitate și artă. Cu acea-

Tudoran nu mai are nevoie de Școala din afară (decât pentru perfecționările sale tehnice, care explică un modus cantandi disciplinat și numai atât). El are izvoarele sale spirituale, izvoare sufletești, avânturi de intuiție, posibilități de prevederi estetice, elemente nenumărate din tezaurul său intern, de unde ia pe cele mai potrivite pentru a crea personajul cel mai ales, iubit, desăvârșit. De aici și originalitatea în rolurile lui I. TUDORAN. Originalitate, în care se cuprinde personalitatea lui unică, inimitabilă. Un Des Grieux din „Manon“ este eroul muzical și teatral al lui Massenet, dar acest erou este însuș artistul Tudoran, cu identitatea sa personală și cu toate calitățile proprii. Un Des Grieux nobil, fiindcă el se naște din suferința care umanizează, adică din experiența sufletească a celui care îl crează pe scenă, dându-i viață din propria sa viață. Și in toate personajele CONVENȚIONALE de pe scenă: Făt Frumos, Belmonte din Răpirea din Serai, Ionel din Mireasa Vândută, Alfred din Liliacul, Turidu din Cavaleria Rusticana, Alfredo din Traviata, neconvențional și, deci, real, concret, empiric. VIU, este însuș Tudoran Ionel, care se exprimă prin ele cu toată bogăția sa de artist, adică de artist care transformă propria sa viață în artă. Și cum e viața lui, așa e și arta lui. Acesta este SUPREMUL REALISM IN ARTA: să umpli imaginile convenționale cu realitatea vieții tale, și nu invers: să-ți risipești sufletul în tipare, care sunt ipotetice, inconsistente, fără contur și fără viață.

Opera Română din Cluj se poate mândri cu d. IONEL TUDORAN, cu artist de mare și necontenită experiență personală și artistică. Ion Tudoran ocupă locul întâi în generația tânără de artiști români, a căror vocație patriotice este gloriificarea geniului creator al poporului român.

I. GR.

CINEMA THALIA

Un film de mare actualitate!
Compania victorioasă din Jugoslavia

O pagină interesantă de istorie!
Ordinarul sport al armatei germane, în timpul luptelor din Jugoslavia.

Prețurile reprezentațiilor: 3, 5, 7, 9.
Inceputul reprezentațiilor la orele 11 dim.

Pentru administratorii giganți ai bunurilor expropriate dela evrei

Dela Centrul Național de Românilizare

Timișoara, 30. — Domnii de mai jos, cari au fost propuși ca administratori giganți de Primărie și Asoc. Așezărilor, — tabloul fiind admis de Centrul Național de Românilizare sub Nr. 46673, 27 IX. 1941, — sunt rugați a se prezenta în termen de 24 ore în biroul nostru, palatul Primăriei, camera Nr. 18, pentru a prelua primele instrucțiuni:

Apostolescu Nicolae, Dr. Andor Dragoș Gh., Antilă Lazăr, Andrei Ișie, Atudorei Ioan, Bulza Zaharia, Dr. Baba Trifu, Banciu Victor, Barzu Ioan, Borcea Onisifor, Bodocan Vasile, Bertia Lazăr, Blajovici Gavril, Butta Iacob, Butta Ioan, Buia Alexandru, Boldor Iulian, Balaș Valeriu, Blăru Zaharie, Boioga Petru, Bărzescu Titus, Botez Ștefan, Bal Lascu, Bătea Ioan, Bagiu Nic., Botiș Ioan, Balaș Gh., Dr. Baiza Engelbert, Baron Ctin, Bihoi P., Bora Maria, Bagiu Iosif, Bugariu Pavel, Blășiu Tr. Dr. Belciu Gherasim, Babeu David, Cosma Augustin, Bizo P., Chisa Eugen, Coletu I., Cortiș At., Ciuhan Andrei, Constantinescu D., Câmpian A., Ciza V., Cornea V., Crișan V., Cătană V., Chivari I., Cotișcan I., Coman I., Gh. Cosmuța, Capra Floarea, Crișmariu Vic., Dr. Ciupe Ioan, Codrea N., Călin A., Corpodeanu I., Crașovan L., Costa Dionisie, Cotărlă N., Ciunga Gh., Cutașan Eugen, Ciupe Aurel, Constantinovici Milan, Domulescu Ioan, Dunca Emil, Dupport Artur, Doboș A., Doboș C., Drăgan E., Drăguțescu Cor., Dănilă P., Doban N., Dragoș M., David G., Dr. Drăgoi Gh., Enea A., Evanghelie Constantinescu, Enășescu T., Filip I., Dr. Filip V., Frențiu I., Fodor Ioan, Făltăș A., Firu N., Florian I., Fodor V., Filipas Milovan, Dr. Fodor Al., Ferariu Romeo, Fuchs O., Ghibu V., Ghili Gh., Giurcău G., Gania T., Dr. Grădinaru Cor., Dr. Grădinaru M., Grigorescu L., Giuchiciu Gh., Grun Iosif, Gheța Ad., Hașag D., Hoșu Ioan, Hanganu Gh., Hurducaci M., Herbei Gh., Haneș L., Hurgoi Gh., Hejer Gh., Dr. Hundnel L., Dr. Heim Er., Hoblea E., Iancu Cl., Ispăș St., Istrate L., Iuga Gh., Irimes T., Dr. Imbroane N., Ionescu G. Titus, Imbre Em., Iva Ion, Ionescu Florea, Dr. Ieneș Iie, Ionescu Bucur, Lupea Ioan, Linția Dion., Iucaciu R., Lupea Ctin, Lindeman P., Lăuț St., Maior Aug., Murariu P., Marta Ioan

chim, Marcus St., Matei Gh., Dr. Motogna V., Mesaroșu Vle, Mărgineanu Dtru, Martin Voin, Maxim I., Mureșan Pompei, Matei Aurel, Mureșan I., Mureșan M., Mustea Val., Mureșan E., Marchiș Ion, Mureșan I., Mureșan A., Morariu Tib., Miter Trifu, Manciu N., Moldovan Pop Iuliu, Dr. Murgu P., Marincaș I., Muria P., Manole Ctin, Macarovici Ctin, Macedon Acu, Montani Ioan, Mitor A., Michel A., Morariu Ion Artur, Munteanu C., Munteanu A., Mangiu Iie, Mada I., Moize P., Munteanu P., Dr. Neșu Gh., Nestor V., Neamțu O., Nic. Gheorghe, Negrea Marțianu, Negreanu A., Dr. Neocără I., Nădăcan I., Nedelcu Marius, Niculcea V., Novac Carol, Nădră Em., Orha N., Dr. Oros E., Olariu V., Olteanu G., Olari Iie, Onițiu Val., Oștean S., Peneș Șt., Pop T., Pop Cor., Pușcașiu A., Dr. Pop V., Pogăceanu P., Pop Zaharie, Pop Aurel, Popa D., Popa Pavel, Poroliseanu Ion, Pomoje Gh., Pop I., Popescu C., Peteanu G., Popu M. I., Dr. Petean Emil, Pop E., Pantea Dtru, Popescu Aurel, Pomuțiu Teodor, Popescu Ctin, Peri And., Pop Victor, Pop A., Petrescu At., Penția Iie, Petru Alex., Dr. Pop Iuliu, Petrovici L., Puia Iie, Petreanu Ioan, Popa Iosif, Popa Gh., Puia Gh., Poceanu Cor., Petrovici Șt., opa Pavel, Răduleanu Florea, Runcu Ioan, Rebreanu Traian, Rațiu R. Teodor, Radu Cont., Rapcea M., Rădoi Dimitrie, Sever Aroa, Sirincan Anton, Sotir C., Dr. Simon Vasile, Stancu Ioan, Sandu V., Șandru Gh., Șomeșan V., Șimonca A., Suta V., Silaș A., Șulțiu Roza, Dr. Suciu Avram, Șerbănescu Petru, Sitaru I., Salant V., Stan C., Schidt Francisc, Sauer Ioan, Savu C., Stancu Oct., Șneider Francisc, Stoian I., Traian I., Tălvan I., Tămaș Gh., Dr. Tețu Aurel, Turcu Eugen, Tărbu I., Tăpălagă E., Teodoru Ioan, Tapu Coriolan, Ușiu Iulian, Tărău Iosif, Dr. Tușcu Ant., Uroșeviteanu Const., Vișovan Alexandru, Voștinar Pavel, Vancu Gh., Vasiliu Vijiina, Vuia A., Wolșchütz Iosif, Wesser Victor, Zăiceș Silviu, Dr. Zărculă Lazăr, Albulescu Petru, Chiciușiu Găvrilă, Ghiușiu Aex., Lăping Francisc, Racovicesan Matid, Rippel Carol.

Dr. SEVER POP
Administrator General

MICA PUBLICITATE

APARE IN FIECARE ZI UN LEU CUVANTUL, MINIMUM 10 CUVINTE
Anunțurile în chenar, prețul dublu, iar cele cu elieșu tarif special. Orice anunț cerut să apară în altă rubrică decât cea respectivă, se taxează dublu.

Student Politehnică, penultimul an, meditez elevi, eleve, avantajos. Str. Cantacuzino No. 4. Circ. II. La portar.

PIERDUT livretul militar pe numele: Căpitan Rusu Liubomir etg. 1931 și o mână de culoare galbenă. Găsitorul este rugat a le preda la Administrația ziarului, contra unei recompense.

AVERTISURI

Cel mai mare asortiment în ceasuri de dame și bărbați, tești, brățări etc. la:

CEASORNICARIA ȘI BIJUTERIA CRĂȘTINA ORA FIXĂ

Timișoara IV, str. I. C. Brătianu 31.

ROMANIA

Primăria Municipiului Timișoara
No. E. 42617/1941.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință celor interesați că în ziua de 8 Decembrie 1941, orele 10 se va ține în localul Primăriei, Municipiului Timișoara, etaj I. ușa 47, situat în Circ. I. Piața Libertății No. 1, licitație publică prin strigări pentru arendarea pentru depozit de lemne, pe timp de 5 ani, a unui teren de 306 stj. ptr., situat în Circ. IV. Str. Gării (fost ocupat de firma Francisc Rosenborg). Licitația se va ține în conformitate cu art. 88-110 inclusiv din Legea Contab. Publice, Regulamentul O. C. L. și normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127 din 4 Iunie 1931.

Toate persoanele cari vor lua parte la licitație vor depune o garanție de 2500 (douămiiincisute Lei, care după adjudicarea regulamentară va fi comestată până la o sumă corespunzătoare 25% din arenda oferită pe un an. — Castele de barabini pot fi văzute în fiecare zi dela ora 8 până la 13 în localul serviciului economic etaj I. No. 56. Timișoara, 25 Nov. 1941.

Primăria Municipiului Timișoara.

S'a pierdut livretul militar și Ordin de bilizare pentru lucru, pe numele Bo Nicolae. Găsitorul este rugat a-l prezenta la poliție.

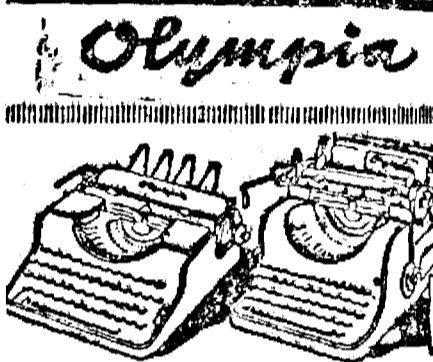
Tânăr etnic român, 28 ani, 7 cl. liceu mobilizabil, caut serviciu la întreprindere particulară. Adresa: Bul. D. No. 9. Preot Crismariu.

Coajă de stejar pentru tăbăcării, de vânzare la Ioan Miclea com. Butești Arad.

Pațon de iarnă pentru bărbat, înalt, svelt, în culoare neagră, de vânzare, str. Triumfului 7.

S'a pierdut o servietă și bicicleta S. 2008. Găsitorul este rugat a se prezenta la administrația ziarului. Va primi recompensa.

De vânzare. Casă modernă cu etaj, 2 camere și 2 locuințe și o moșie 100-150 jugh, fără inventar cu preț de ocazie. formațiuni se primesc la Barbeș, No. 1, str. Vasile Alexandri, privește la Banca. Telefon: 36-72 lângă Banca mănăesacă.

Mașini de scris pentru birou și voiaj

Reprezentanți:
Stefan Kleitsch

Timișoara I, Str. Ionovici No. 5

„ILICA”

TIMIȘOARA I, Str. Vasile Alexandri, TELEFON 36-72.

ATELIER SPECIAL de CEAPRĂZĂRIE și ȘAPCARIE UNIFORME și ȘCOLARE
EXECUTA IN FIR AUR cele mai artistice broderii precum ornamente, picturi și odăjdii bisericestă.

CINEMA CAPITOL

Cel mai interesant și palpitant film al anului
Jertfa și sacrificiul pe altarul patriei a unei mări iubiri nedespărțite nici de fier nici de urgia patimei!

PROSCRISUL

Finlanda sub teroare

cu STEN LINDGRĖN GULL — MAJ — NÖRIN — JOHN EKMAN

Reprezentările încep la orele 3, 5, și 7. Duminică și sâmb, matineu la orele 11 și 13.
Reprezentanța de gală va avea loc Miercuri, ora 10.30 dim. numai cu invitații.

Prețuri în comision și vând orice fel de mobilă.
Preț convenabil

VĂD. BLIDARIU

TIMIȘOARA IV, PIATA KUTTL No. 3

Uizitati

marile magazine ale întreprinderii românești

engros en-detail
Centrala: TIMIȘOARA IV, Str. I. Brătianu 29, Telefon: 13-32
PHOEBUS S. A.
Sucursala: TIMIȘOARA I, No. 1, Regele Ferdinand I, Telefon: 33-20

asortiment bogat în articole electrice, articole casnice și de gospodărie, accesorii de radio, lămpi, candelabre, etc.

CINEMA CORSO

AMI MARE PIONIERA!

ULTIMATE MOMENTS
Un film național, scris și regizat de Jacques DELUBAC
PIERRE BRASSEUR
TRANSL. Auto TISSOT

Reprezentări zilnice la orele 3, 6, 7, și 10.

1941 1 Decembrie 1941 DACIA Pag. 8

Urmele stăpâniei romane în Banat

Conferința dlui Prof. Univ. Al. Borza

Timișoara, 30. — În cadrul conferințelor organizate de Institutul de cultură din România, secția Timișoara, sub direcția dlui Prof. Silvio Guarnieri, vineri a vorbit în sala Liceului Comercial din Timișoara, d. Prof. Alexandru Borza despre „Urmele stăpâniei romane în Banat”.

Conferențiarul începe prin a mulțumi prof. Silvio Guarnieri pentru invitație și a făcut-o precum și dlui dr. Ciupe, directorul Muzeului Bănănean, pentru materialul arheologic pus la dispoziție, cu ajutorul căruia conferința a putut desfășura într-o formă deosebit de frumoasă.

În ceea ce privește face o incursiune în protoistoria Banatului, conferențiarul se oprește asupra amănunțime asupra epocii prietene, încercări de navigație, tăcute de timp, ingrat, de neam turanic, lasi, sarmasi și jefuitori, țigăni din rezervații asiatic al marilor navaliri barbare în câmpia Panonică. Impotriva neam, când aliat cu Romanii curaj, când trădătorii alianțelor, Dacii și-au apărut prin acele văd care se văd pornind în 5 linii dela Dunăre.

În mersul său, ne duce în căutarea Daciei de către Traian și în acel moment avem cele mai bune dovezi despre rămânerea elementului dac băștinăș, pe pământul Banatului. Descoperirile arheologice dovedesc că Romanii au găsit aici o înaltă civilizație, un centru al culturii, cu capitala spirituală la Arela (Vărădia) de azi din jud. Caraș. Arela n'a fost supus aceluiaș tratament ca Transilvania, bunăoară. Sincrită de a ocupa această regiune a bogatul zăcămint minier. Bocșa și Română, Cielova, Dognecea, Mădăraș, Maidan, Oravița, Sasea, aurul regiunea Clisurie, aurul râurilor Mădăraș, Turnul, Vlădicăra Bolșova, Borlova, a fost pentru Romanii să instăpâniseră aici cauza principala pentru care și-au stabilit așezările. Aceste așezări n'au avut caracterul ca cele din Transilvania, ci pe veci vatră a vieții eminamente rurală și aici, au construit întăriri lor.

În aici au găsit importante băi termale la Băile Herculane și cu toată certitudinea au cunoscut și Buziașul.

Într-o totală contopire cu spiritul latin, metoda aplicată de romani în agricultură, metodele de cucerire, ei și-au întărit cetăți și castru, întemeind organizații economice ca acele „Collegium agrarium” (Un fel de sindicat al negustorilor) ori „Collegium utricularis” (al pescarilor).

Locurile romane enumerate pe lungul Dunării le găsim:

pe Dunăre la: Panciova, Cuvin, Pancevo, Moldova nouă și veche, Svinița și mai principală la Orșova, (Transilvania).

pe Mureș la: Băile, Aradul nou, Căpâlna.

pe Timiș: Plugova (Praetorium); Drobeta (Ad Panonios); Mehadia (Ad Mithram); Teregova (Gaganis); Blatna (Masclianus); Jupa (Tibiscum).

pe Valea Bistrei: Zăvoi (Agnavis); Căpâlna (Pontis Augusta).

pe râul Pogănic: Caput Bubali (în comuna Valeadeni și Ohaba Mătin).

pe Caraș: Aroidava (Vărădia); Cenăduș (Surducul mic).

pe Berzovia (Berzovia sau Jidovinul de azi) a constituit un important punct de comunicație dacică pe temelurile căruia Romanii și-au întărit pozițiile lor strategice de mai târziu.

În ceea ce privește de viață dac-romană găsim urme în Vârșet (Cannonia).

Este necesar să amintim că locuitorii Banatului de azi, născuți în istoria neamului nostru, învâluți în legende de toată

frumusețea, denumirea locului unde a fost cetatea de odinioară, partea cucerită, „cetatea” (locuitorii comunelor Valeaboului, Ohabița, Ohaba-Mătnic, Delinești, Valeadeni, Apadia din juru cetății „Caput Bubali”, parte cuvântului „zidărie”, de unde s'a dat denumirea de Jidovini a vechei „Bersobis”.

Dacii și-au respectat credința în zeli buni ai casei și în epoca romană, dovadă balaurul dac, găsit la Vârșet și care e făcut din bronz în epoca romană. Așa

topop, Dr. Ion Rațiu, protopop gr. cat., Dr. Alexandru Marta, Colonel Petrescu-Focșeanu, Colonel Negrea, Insp. școlar Silvestru Cioflec cu doamna, Dr. Cornei Groșoreanu, Prof. Univ. Stanciu, Prof. univ. Emil Pop, Dr. Aurel Ciupe, Prof. Ostrovici, Voibură Polană Năsturaș, Dr. Ion Tenchea, Ing. Victor Vlad, d-na Colonel Antoniu, Prof. Lupan, Dr. Belciu, d-na Dr. Onciu, Colonel Oancea, Prof. Mihail, Prof. Niculescu, d. Șerban, fost ministru, etc. Giuseppe Vignati,

Biblioteca Institutului de Cultură Italiană, secția Timișoara.

că e cu totul falsă teoria unor scriitori de istorie imaginară, cari neagă prezența elementului autohton în după marea tragedie a învingerii poporului dac.

Sala a fost hâncăpătoare pentru publicul asistent. Am remarcat prezența P. S. S. Dr. Vasile Lăzărescu, Episcopul Timișorilor, P. O. D. Dr. Gheția, pro-

secretarul fasciilor, cu d-na Ing. Guidi Fosati, Dr. Fosati, d. Di Puccio, Elettra di Puccio, Prof. Facco, Prof. Anton Valentini, reprezentantul grupului etnic german, etc.

După conferință, d-na și dl Prof. Guarnieri au servit un vermouth de onoare în loanele Institutului de cultură italiană.

† Moș Costa Stepanescu

S'a stins în satul lui dela poalele munților — în Rusia — Costa Stepanescu, moș Costa cum îi ziceau oamenii, dar mai cu seama vânătorii din două județe. Cine nu l'a cunoscut pe Moșu Costa, care de mai bine de 50 de ani, cutreera cu flinta lui vestită codrul sălbatec și fără sfârșit al graniței noastre bănățene? Vânător ager și răgător inegalabil, Costa Stepanescu din Rusia, a fost prezent la toate marile vânătorii din regiunea muntoasă. Pe vremuri, însoțitor și conducător al conților și fișpanilor. Pe urmă tovarăș de păduri și sfătuitor într'ale vânătoarei, a atâtor „domni” români, cari răscoliau munții și gărâneau în căutarea vânatului.

Moș Costa a fost un mare măestru al nobiliei înțeleptă de vânător. Vânătorile organate de el sau cu participarea lui erau dintre cele mai vestite. Și n'a fost vânătoare fără pradă bogată. Pentru că Moș Costa, hăităș de rassă, adumea vânatul și-l cunoștea ascunzându-l în fieră sălbatecă, prinsă în bătaia puștii lui nu s'a pomenit să scape.

La 70 de ani, dest' gârbovit de greu vârșet și de viață ticăloasă de hăiduc, flinta lui bătrână sa și el, nimeria exact. Ultimul mistreț — după ce a împuscat în viață lui sute dintre ei — l'a doborât acum vre-o trei ani în desigurile din Diavoia. L'a ochit și l'a culcat din-

tr'o lovitură. Nu s'a putut însă reține să nu zică: „De-te Dumnezeu de se slobozi pușca”. De armă îi era teamă — nu cumva să-l facă flaura pentru că pe ochi și pe mâini era stăpân.

Acum vre-o trei ierni după ce gerul înghețase apăs și ghiubele din munți, moș Costa își lua pușca să plece sus pe dealuri după capre negre. Dar la marginea satului picioarele nu-l mai așteptau să urce spre pădure. Și s'a întors într'un târziu, pe înopțate și prin ogașe, să nu-l vadă lumea și să nu-l simtă căminii, pentru că întâia oară în viața lui se întorcea fără pradă dela vânătoare.

A bolit apoi până mai zilele trecute, închis în casă și legat de pat. Il chinuia dorul după codru și se mistuia tot mai mult din cauza neputinții.

L'a izbăvit în sfârșit de suferință Creatorul. Cu ochii finta pe arma care l'a fost tovarășă nedespărțită, cu gândul la văile și colinele pe cari le-a bătrânit o viață întreagă — moș Martine, ursul de pe Tarcu s'o și culcat? — Costa Stepanescu s'a stins încet în chilă. Lui modestă din satul Rusca.

Vânătorii bănăteni, și mai cu seama cei din Granită, deplâng cu toată sinceritatea moartea bunului și nobilului vânător și tovarăș: Costa Stepanescu. Odihnească în pace!

Dr. E. LOICHIȚIA

Tineri legionari condamnați

Ei au ținut o întrunire clandestină în pădurea Băneasa

București, 30 (Rador.) — În dimineața zilei de 19 Octombrie 1941, organele serviciului de siguranță din Prefectura poliției capitalei au arestat un grup de tineri legionari, cari ținneau o întrunire clandestină sub cerul liber în pădurea Băneasa.

Trimisi în judecată Curții Martiale a comandamentului militar al Capitalei li s'au aplicat sancțiuni după cum urmează:

Ianolide M. Ioan, macedonean, student la facultatea de drept din București, inițiatorul și conducătorul întrunirii, condamnat la 25 ani muncă silnică.

Novac Emil student la facultatea de filozofie și drept din București, condamnat la 25 ani muncă silnică.

Chivulescu Gheorghe, student, anul 3 la Academia de comerț, condamnat la 15 ani muncă silnică.

Panaiteșcu I. Scipio, student, anul 2 la matematică, condamnat la 15 ani muncă silnică.

Neagu Ion, elev cl. 8 liceul „Lazăr”, condamnat la 10 ani muncă silnică.

Tufeanu Mihail, elev particular cl. 7, condamnat la 10 ani muncă silnică.

Bileca Vanghele, elev cl. 7 liceul industrial „Mihail I”, condamnat la 10 ani muncă silnică.

Ormescu Bogdan, elev cl. 7, liceul industrial „Mihail I”, condamnat la 10 ani muncă silnică.

Administrația Financiară a Jud. Timiș-Torontal, Secția Secretariat, Birou Personalului

No. 6867/1941.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință celor interesați că la Administrația Financiară a Județului Timiș-Torontal, sunt vacante 20 posturi de impiești fără gradată.

Pentru completarea acestor posturi vacante, Ministerul de Finanțe numește — ocazională prin angajare — pe toți acei candidați cari îndeplinesc condițiile prescrie de Codul Funcționarilor Publici și odată cu depunerea cererii de numire vor depune și următoarele acte:

1. Extrasul de naștere.
2. Certificatul de naționalitate și etnie.
3. Certificatul de studii (Liceul teoretic sau Liceul Comercial).
4. Dovada satisfacerii serviciului militar.
5. Certificatul de bună purtare (Căder Judiciar).
6. Certificatul medical oficial eliberat de Medicul Primar, care să constată pe lângă o perfectă stare sanitară, lipsa de infirmități a candidatului și capacitatea sa de muncă.
7. Recomandarea Poliției sau a Prefecturii locale.
8. Certificatul de origine etnică al soției, în cazul când candidatul este căsătorit.

Aceste acte vor fi depuse în original sau în copii legalizate.

Cererile de numire adresate Administrației Financiare Timiș-Torontal împreună cu actele personale mai sus specificate, se vor depune la Secretariat, Birou Personalului etaj II, numărul 79 (Palatul Ministerului) în fiecare zi de lucru cel mai târziu până la data de 10 Decembrie 1941.

Pot candida și femeii care îndeplinesc condițiile de mai sus și în mod excepțional pe admit și candidați cari au împlinit vârsta de 20 ani.

Administretor Financiar Principal,

Dr. Em. Cioloca

Șeful Biroului,

Al. Balog

PAGINA CINEMATOGRAFICĂ

Un drăgălas quartet de fete tinere

Cum dintr'o asociație comercială de patru absolvențe a Școlii de meserii, se sărbătorește patru nonți

Ce poate ieși dintr'o asociație a patru fete nostime, care înființară împreună un birou de reclamă și achiziții? Iese nu numai o afacere bună, dar și măritișul sigur pentru toate cele patru asociate.

Iată un caz concret: S'a deschis o nouă firmă: La cele patru asociate. Birou de publicitate și achiziții. Se pot comanda la acest birou afișe colorate, schițe interesante, proiecte desenuri, reclame ilustrate.

Ia să vedem cine sunt femeile, sau fetele care au închebat această mică și senină întreprindere.

Una e Mariana, frumoasă ca un portret, înaltă cu păr bălai, plină de încredere și ambiție. Lozinca ei este:

— Ce pot bărbații putem și noi fete tinere.

A doua este o fetiță dulce. Kätte, cu nasul cărn și cu ochii mari de căprioară, entuziastă, comunicativă, dornică de iubire.

A treia este blondina Lotte, drăgălașe, dar cu multe momente de seriozitate, urmărind o țintă precisă. Nu stă niciun moment la îndoială că va găsi cât de curând soțul dorit. În tot ce face se simte ființa cu picioarele adânc înfipte în pământul realității.

A patra este Francisca, cu părul negru, mare talent și o pasiune incomparabilă pentru artă și-și consacră tot timpul și toate gândurile artei.

Abia au părăsit băncile școlii de meserii și aleargă toate patru pe străzile Berlinului după un serviciu. Au citit și ele în mica publicitate că se caută o domnișoară care să știe, cutare și cutare. Cele patru fete știu multe, dar nu găsesc ceva potrivit pentru ele. Una are un gând fericit, care se și înfăptuiește:

Ce ar fi dacă toate patru ar deschide un birou de reclamă și achiziții. Fiecare știe să deseneze, să picteze, să facă afișe, placate, schițe pentru reclame, etc.

Zis și făcut. În noul lor birou vin clienți numeroși dar și foarte mulți tineri care găsesc adorabile aceste patru asociate și rând pe rând cele patru fetișcane își găsesc câte un logodnic, nu provizoriu, ci care devine un soț real, iubitor, să-și întemeieze un cămin traianic.

Cea dintâi Mariana are ca adorator pe fostul ei profesor tânărul Stefan Kohlind. De trei ori l-a refuzat, dar la urmă își întind totuși brațele pentru o unire definitivă.

A doua asociată Lotte, e fericită că se poate mărita cu consilierul financiar pentru care de mult nutrea o vie simpatie, iar blânda Kätte e iubită de un mecanic de elită. Și Kätte este o fată blândă și nu poate refuza. Întâi vine un copilăș în viață și numai apoi măritișul. Se întâmplă și de astea!

A rămas a patra, Francisca, ea a terminat o pânză splendidă: cele patru ștregărite. Ii aduce succes. Acesta e subiectul deliciosului film „STRENGARITTELE” pe care îl vom vedea în curând.

— 0 —

Artiștii se amuză

Hans Moser și Theo Lingen călătoreau acum câțiva timp împreună. Vorbeau despre popularitatea lor și fiecare dintre ei era convins — bine înțeles — că deține recordul în această privință.

La o stație se urcă un tânăr care recunoscându-l pe Theo Lingen se apropie de el și-i vorbește cu entuziasm.

Moser, în culmea fericirii, îl privește superior și ironic pe Lingen.

Așa dar, îți plac filmele mele? spuse Theo Lingen.

— O da! răspuse tânărul entuziast. Și acela care îmi place mai mult este „Der Her im Haus” în care jucați alături de Maria Andersgast și Leo Slezak.

Acum, fu rândul lui Moser să rădă, căci acest film a fost turnat de el — și nu de Theo Lingen.

Ilse Werner, fascinanta vedetă a filmului „Submarinele atacă”, întârziase mai zilele trecute dela studio. Pentru a ajunge la timp, pornise cu mașina într'o viteză nebună. Un agent îi dresă proces verbal de contravenție:

Artista se făcu... verde.

Se povestește că acum câțiva timp Dna Fritsch îi spuse soțului să:

— Ți-am spus dragă că nu pot suporta fumul de țigară.

— În regulă, — răspuse Willy Fritsch, care reprezintă delicatețea personificată — de azi înainte îmi voi petrece serile la club.

Se știe că Willy Birgeț e un incorrigibil adept al lui Bachus.

În timp ce filma în regia lui Tourjansky „Drumul spre desrobire” (Feinde), o admiratoare se postă neclintită în fața decorului, de unde admira fiecare gest, fiecă frază a idolului ei. La un moment dat Birgeț se enervează. Fusese contrazis de regizor...

Oprindu-se brusc, în mijlocul scenei, cheamă un servitor al atelierului și-i vorbește ceva în franțuzește. Acesta dispare subit și se întoarce în câteva clipe cu o sticlă de jumătate kilogram, plină cu un lichid roșcat.

Din câteva înghițituri, Willy Birgeț o dă peste cap.

Ingrozită admiratoarea țipă:

— Dumnezeu doar n'o fi fost vin înăuntru!...

La care Willy răspunde flegmatic:

— Fii liniștită, domnișoară, a fost covinac...

Un copil citea pe Tasso

Luise Ullrich în „Povestea unei vieți”

(GESCHICHTE EINES LEBENS)

Una dintre cele mai inteligente și mai culte artiste de cinema, Luise Ullrich, a plecat acum câțiva ani, cu tot dorul ei de aventură, spre statele sudice ale Americii, singură și plină de speranțe. A plecat o fată să cucerească lumea. S'a întors la izbucnirea actualului război, plină de cunoștințe clare și alese, de o experiență vastă și între pauzele filmului a început să mănuiască pana cu o deosebită îndemănare. Rezultatul acestei călătorii este adunat astăzi într'un volum scris în fraze lapidare dar foarte subtile, într'o limbă surprinzător de elastică, plastică și gingașă, sub forma de schiță și cu toate acestea exprimând numai esențialul.

Nu se întâmplă prea alesă ca un actor să posede în același timp, darul cuvântului scris și a celui vorbit, măiestria gestului și cea a exprimării într'un gen ale cărui limite sunt foarte învecinate cu cele ale poeziei.

Într'un loc din acest frumos reportaj din țara Incașilor, citim: „Aici totul e fermecat — și eu însămi. Dar nici nu doresc să mă eliberez de această vrajă. Fiindcă poate eu sunt acum cea adevărată și mai înainte numai am fost fermecată, înainte de a păși pe această insulă. Nu știu. Din frazele acestea reese-

Gustav Fröhlich și Fritz Ullmann

întreagă și adâncă reflexiunea sufletească a Luisei Ullrich. Frazele acestea exprimate ființa ei simplă și sensibilă, visătoare și totuși plină de obiectivitate, plină de fantezie și totuși trează. Luise Ullrich poate să observe să asculte și să se mire într'un chip aproape

copilăresc. Poate asculta atent cum mai puțini oameni o pot face astăzi, apoi să facă deodată una din întrebările și singularele ei observații, care plutește parcă adesea zămbind, unei înțelegeri de dincolo de lucrurile aparente. La fel de încântător și de asemănător poate siluetei ei băiețești ce contrastează cu farmecul ce-l rădă — este și cecave ea știe să povestească despre dânsa însăși, despre bărbatul său despre viață. De ex. când scrie: „Ași vrea să desfac luna în foi să văd ce vrajă se ascunde după ele”, crește din aceste cuvinte un imbold cunoscut, care face parte din ființimă a acestei actrițe, ca și scoasă din frazele ei.

Luise Ullrich este vieneză și cultă înaintată a acestui strălucitor oraș este foarte apropiată. În ciuda tinereții ea este o artistă a vieții. Odată cu ea zămbind, plină de drăgălășenie, mai bun remediu contra problemelor mari sunt nouă și mai mari probleme. Atunci precedentele se rezolvă sine sau poate dispar, rușinându-se a gure de lipsa lor de importanță. Și odată chiar boala este un leac. Boala stinge toate problemele și rămâne doar o singură grije: dorința de a fi singur.

Despre copilăria ei — cea copilărie care începu în timpul războiului mondial, sub auspiciile triste ale privațiilor, lipsei și boalei, — actrița povestește lapidar: „Îmi amintesc că îmi vesnic foame, eram subalimentată trebuia să iau multă untură da pești. Asta e totul. Nu s'au petrecut multe evenimente în copilăria mea”. Și totuși s'a întâmplat ca fetița aceea mamei Luise, în timp ce în casa părintească se dădea o mică recepție, — tatăl ei ofițer — să fie coborâtă cu mult timp în răsăritele semnificative ale asistenței de pe ultimul raft al bibliotecii, unde stătea comod și citea pe Torquato Tasso. Un copil citea pe Tasso și alea pentru aceasta locul cel mai comod, deși și mai ciudat!

Astăzi lectura a trecut pe al doilea plan și pe primul stă viața, trăirea, acest dar de a trăi și ști exprima emoțiile, se răsfrânge și în rolurile grele — cum e cel al lui Annelie în viitorul ei film „Povestea unei vieți” (ea întruchipează aici destinul unei femei, în toate întâmplările vieții până la capătul acestei lumi) pe care le poate realiza numai datorită puternicului alesului ei fond sufletească.

Olga Tschehowa și Paul Klinger în noul film al casei Tobis: „Verliebt in Abenteuer”

Hannelore Schroth

INFORMATIUNI

CALENDAR

Duminică, 30 Noembrie

Dum. 22-a după Rusali Sftul Andrei întâiu chemat,
Dum. Adventului Sf. Apostol

Farmacii de serviciu:

„Salvator”, Bul. Reg. Ferdinand II: „Sarpe”, pl. Traian 7; C. A. Antoniu”, str. M. Costin 1; C. C. Gheorghe”, pl. general Dragăsteia; Panajoth; Mehala; Chirsdorf; V. Eremici, acestea trei permanent. Salvarea 44-44

Spectacole:

Teatru: „Proserisul”.

„Campania victorioasă din Ju-

„Nanon”.

„Ultima tinerețe”.

„Banda din Far West”.

Uline

Luni, 1 Decembrie

Sf. Profet Nautn.

Sf. Eligiu.

Farmacii de serviciu:

C. Jahner, pta Libertății; Circ. „Stefan cel Mare 27”; Circ. III: I. C. Porumbescu 1; Circ. IV: str. L. C. Brătianu 29; Fratelia Pa Mehala; Chircleanu; Freidorf. Acestea trei au serviciul permanent. Salvarea 44-44.

Spectacole:

Teatru: „Proserisul”.

„Campania victorioasă din Ju-

„Nanon”.

„Ultima tinerețe”.

„Banda din Far West”.

Gestul frumos al locuitorilor din Bucovăț. Locuitorii comunei Bucovăț, din inițiativa lor proprie și cu concursul d-lui primar Dumitru Dancu, au reușit să adune pentru a treia oară diferite alimente pentru ajutorarea răniților. Alimentele colectate sunt: 758 cartofi; 53 kg. ceapă; 120 kg. făină albă; 67 kg. fasole; 7 kg. zarzavat și cântăniță varză. Gestul locuitorilor din Bucovăț este frumos și demn de toată lauda.

Spectacolele Onerel Române

din Cluj la Timișoara

Duminică, 30 Noembrie (seara): „RĂ-PIREA DIN SERAI”, cu doamna Rubie L. Anca Mărcuș, dl. Tudoran, Ujelicu, Rănzescu.

1 Decembrie (seară): „MARTHA”, cu d-na Simonetti, Ciolac, dl. Diducencu, Iarotchi, Avrigeanu.

3 Decembrie (seară): „BOEMIA”, cu d-na Poo Livia, Simonetti, dl. Diducencu, Demetrescu, Ujelicu, Boculsch.

PLATA PENSILOR PE LUNA NOIEMBRIE 1941, se face după cum urmează: In ziua de 1 Decembrie, înainte de masă Nr. 1—700 și 2501—3000, 1 Dec. după masă Nr. 701—1300 și 3001—3600, 2 Dec. înainte de masă No. 1301—2000 și 3601—4000 2 Dec. după masă No. 2001—2500 și 4001—4300, 3 Dec. înainte de masă No. 4300—6500. Plata se face între orele 8—12, și 16—18.30. Pensionarii cari nu-și ridică drepturile în zilele arătate mai sus, vor fi achitați în ziua de 15 Dec. a. c.

Examen de expeditori P.T.T. Conform ord. Direcțiunii Generale P.T.T. se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 15 Ianuarie 1942, va avea loc examenul de expeditori, care se va ține la Inspectoratul P.T.T. Timișoara. La acest examen se vor prezenta actualii șefi și sefe cari nu au examenul practicantii declarați corigenți la examenul precedent precum și toți practicantii cari au stagiu împlinit de un an la data de 15 Ianuarie 1942. Cererile însoțite de câte o declarație dela oficiile unde a făcut practică și copie de pe ordinul de aprobare să facă practică, le vor înainta oficiului P.T.T. de Reședință Principat Serviciul II. Timișoara I. până la 12 Dec. 1941.

Omul la beție nu știe ce vorbește. Individul Mustea Valentin, din Bul. Diaconovici Loga 12, intrând în bodega „București” din str. V. Alexandri 2, a întins un chef straniu. Pe la orele 1 noaptea, g. Bălțeanu Părvu, intrând în local pentru a face ora de închidere, la un moment dat Mustea a început a adresa gardianului diferite injurături. Fiind în stare de ebrietate numitul a fost transportat la poliție, unde i s'a dresat acte de darea lui în judecată.

Ultima întâlnire

Asoc. Românilor Expulzați și Refugiați din Ardealul de Nord, Sect. Timișoara, a trimis dlui Dr. Sever Pop administrator general al imobilelor evreiești expropriate dela evrei următoarea adresă: Domnule Administrator General, Vă exprimăm mulțumirile noastre pentru că ați binevoit să țineți seama de sugestiile noastre la întocmirea primului tablou cu propuneri de administratori giranți la imobilele evreiești, expropriate în municipiul Timișoara. Sperăm că și la viitoarele lucrări similare și în special la angajarea portarilor, la recomandarea comercianților, meseriașilor și muncitorilor români. Veți colabora cu Asociația noastră, care lucrează desinteresat și este depozitara încrederii obștei refugiaților. Primul. Vă rugăm Domnule Administrator General, expresiunea sentimentelor noastre de înaltă stimă. Președinte: Prof. univ. Dr. Al. Borza. Secretar general: Prof. Ion Ruff.

Retinute pentru furt. Organele polițienesti judiciare au arestat pe femeile: Tudoran Ana, 19 ani, Tudoran Eleonore, 18 ani și Coșma Eva, 40 ani, ambele din comuna Derma. Susnumitele au la activul lor diferite furturi.

DR. CORNELIU LIUBA, medic de piele, veneric și de famii, reîntorcându-se consulta din nou la Timișoara. IV. Strada L. C. Brătianu 15/a. Telefon: 42—70.

Lovt mortal de tren. La ora 0.10, la esirea trenului 1620 de pe linia magaziei dinspre Cărpiniș, a lovit mortal pe locuitorul Iordan Constantin, după câteva ore nuntui a încetat din viață.

Închiderea restaurantului „Coronini”. Toți cei care au pretenții bănești fata de restaurantul „Coronini” din Str. 3 August No. 27, să-și prezinte pretențiunile fata de patroni până la 1 Decembrie 1941. După această dată nu se va lua în considerare nici o pretențiune.

In atenția tipografiilor, editorilor și compactoriilor

Camera de Munca Timișoara aduce la cunoștința celor de mai sus, că în legătură cu Expoziția retrospectivă a Cărții, Artelor Plastice și a Graficei Românești din Banat, — organizează un concurs cu premii pentru lucrări de tipografie și compactorie, după cum urmează:

1. Se instituie trei premii (Diplome de onoare) pentru tipografiile care au executat cele mai frumoase cărți românești.
2. Trei premii (Diplome de onoare) pentru tipografiile și litografiile care au cea mai bogată prestație în cărți sau au executat cea mai frumoasă diplomă, cu textul anexat.
3. Trei premii (Diplome de onoare) pentru compactoriile care prezintă cele mai frumoase cărți legate.
4. Zece premii (diploma) și numere, pentru meșterii, cafilele sau ucenicii, care au lucrat la cărțile premiate.

Tipografiile, Editurile, Litografiile și compactoriile vor înainta Camerei de Muncă o listă a cărților, cu care vor să ia parte la concurs, presum și 30 buc. Diplome. La cerere vor prezenta și cărțile din listă.

Termenul de înaintare a listei este: 29 Noembrie 1941, iar a diplomelor: 10 Decembrie 1941.

Lucrările vor fi premiate de un jurii compus din următorii:

1. Președintele Camerei de Muncă.
2. Un delegat al Asociației Scriitorilor Români din Banat.
3. Un delegat al Școlii de Arte Frumoase din Timișoara.
4. Delegatul Ministerului Muncii Direcțiunea „Luptă și Lumină” în persoana dlui Petre Popescu, Inspector General al Muncii.
5. Un delegat al tipografiilor.
6. Un delegat al compactoriilor.

Hotărârile juriului sunt inatacabile executorii.

Rezultatul concursului se va publica la data de 14 Decembrie 1941 în sala de expoziție a Liceului Comercial din Timișoara la ora 11 a. m.

Concomitent se vor distribui și premiile.

Președinte, INDESCIFRABIL. Secretar, INDESCIFRABIL.

In atenția celor ce-au subscris la împrumutul pentru înzestrarea armatei

Timișoara, 30. — Administrația financiară ne trimite spre publicare următorul comunicat:

Posesorii de chitanțe de subscriere la împrumuturile pentru înzestrarea Armatei, în valoare până la 5000 lei inclusiv, se vor adresa cu cerere neambrosată recomandat, Casei Autonome de Finanțare și Amortizare București Str. Doamnei 15 indicând adresa exactă și alăturând chitanța, spre a li se trimită bonurile respective.

Posesorii de chitanțe dela 6000 lei în

sus, se vor adresa aceleiași case, indicând toate datele din chitanță, spre a li se trimită avize de lichidare la B.N.R.

Întreprinderile, Instituțiile și serviciile publice cari posedă chitanțe B.N.R. pentru ratele reținute dela salarii, vor înainta la aceiași case chitanțele spre a li se trimită bonurile.

Pensionarii publici cărora li s'a reținut rate pentru bonurile de înzestrarea Armatei, se vor prezenta la Birouul Pensiiilor spre a-și primi bonurile.

Instituțiile publice cari au preluat gestiuni ale instituțiilor evacuate din teritoriile cedate Ungariei la fel vor înainta chitanțele însoțite de tablouri cu salarii cărora li s'a reținut suma.

la Apollo

Prinul eroului comunei Cadăr-Timiș

Cadăr, 30. — In ziua de 28 Sept. a căzut eroic la datorie pe frontul de răsărit sateanul Alexandru Jurca, din comuna Cadăr, jud. Timiș-Torontal, luptând într'un regiment de Cavalerie.

Soldatul Alexandru Jurca, căzut în luptele dela Odessa, a fost un țaran de frunte al comunei Cadăr. Om bun și iubit de toți al satului. Plecat de acasă dela începutul războiului împotriva bolșevicilor, el a luptat vitejește până în clipa când a căzut

eroic, luptând pentru Neam și Tară.

Cu toate că n'a putut fi adus acasă, familia și satul întreg, ea răsplăta pentru jertfa sa, Duminică, 26 Nov. a. c. au celebrat înmormântarea sa. In locul storiului cu rămășițele pământesti, a fost pusă pe masă o fotografie a eroului care-l înfățișea ca soldat călare pe cal.

La această ploasă ceremonie a luat parte familia eroului împreună cu toți cătenii care i-au adus prinosul lor de recunoștință.

Activitatea comitetului „Darul Ostașului” din comuna Chizătău (Timiș)

CHIZATAU, 30. — La apeluș doamnei ELIZA GENERAL DRĂGALINA, în comuna noastră s'a constituit comitetul „Darul Ostașului”, sub conducerea doamnei Sofia Șepoțian, președintă, dna Eva Almăjan, învățătoare, secretară, dna Merloara Șusman, învățătoare și un număr de 54 fărânci membra.

Din activitatea de până acum a comitetului

menționăm că s'au adunat 6320 lei din care s'a cumpărat lână proastă și 5 kg. lână în natură. Din materialul adunat se confecționează îmbrăcăminte de lână pentru soldați. Lucrarea se execută la școală, în călăi serale, organizate de d. Ion Almăjan director școlar, unde elevii școlii dețină poezii, spun ghicitori și execută cântări naționale și patriotice.

Grăbiți-vă cu subscrierea la împrumutul Reîntregirii Naționale! Aceasta o puteți face până la 1 Decembrie.

ULTIMA ORĂ

In Statele Unite:

Ziua de 15 Decembrie a fost proclamată „Ziua constituției drepturilor“

D. Cordell Hull nu mai are speranța să revadă pe delegații japonezi

NEW-YORK, 30 (Rador). — Corespondentul agenției DNB transmite:

Din trenul special cu care merge la Warm Springs președintele Roosevelt a adresat poporului american o proclamație prin care a declarat ziua de 15 Decembrie drept „zi a constituției drepturilor“ anunțată Associated Press.

Președintele Roosevelt invită poporul american să se gândească în acea zi la marile avantaje garantate de constituția drepturilor.

turilor.

Proclamația spune între altele că ziua de 15 Decembrie va trebui să fie ziua mobilizării pentru libertatea și drepturile omeniilor.

A uitat că numeroși oameni și-au sacrificat viața lor pentru dobândirea acestor drepturi. Poporul american va trebui să se îngrijească ca aceste drepturi să nu fie pierdute sau diminuate. Constituția drepturilor cuprinde cele zece principii complimen-

tare ale constituției americane, sub forma unei interpretări a constituției în scopul de a se garanta libertatea religiei, presei cuvântului și intrunirilor. Această constituție a fost votată acum 150 ani.

BOSTON, 30 (Rador). — Corespondentul agenției DNB transmite:

Postul de radio difuziune din New-York a anunțat Vineri în limba engleză:

„La terminarea întvederii de o jumătate de ceas pe care d. Cordell Hull a avut-o cu reprezentantul Japoniei ministrul Afacerilor străine al Statelor Unite, a declarat: „NU AM SPERANȚĂ SĂ VA MAI REVĂD“.

Participarea Cavalerilor ordinului „Mihai Viteazul“ la serbările din 1 Decembrie

București, 30. (Rador). — Cavalerii ordinului „Mihai Viteazul“ sunt invitați a lua parte la Te Deumul ce se oficia în ziua de 1 Decembrie, Luni, ora 11 la Patriarhie.

Intrunirea la Cercul militar, pleacă la orele 10.30 cu autobuzele comendurii Ținuta cu pelerină.

La Odesa s'au inaugurat 45 școli primare

ODESSA, 30. (Rador). Astăzi s'au inaugurat în localitate 45 școli primare. Cu această ocazie d. guvernator, Alex. Ștefănescu a donat 2060 cărți. D. Pantea, primarul orașului a deschis două cantine care putând servi 1000 persoane. Aceste cantine vor putea lua masa bătrâni, invalizi și copii.

Interzicerea concesiunii dreptului de farmacie la evrei

București, 30. (Rador). — Monitorul Oficial de azi publică un decret-lege privind reglementarea concesiunilor de farmacii, drogherii, depozite de medicamente, laboratoare și fabrici de produse medicamentoase aparținând evreilor. Decretul prevede interzicerea concesiunii dreptului de farmacie la evrei. Toate concesiunile de farmacii urbane sau rurale azi deținute de evrei se sting la intrarea în vigoare a prezentei legi; de asemenea se anulează autorizațiile de drogherii eliberate evreilor sau societăților evreiești pentru depozite de medicamente și pentru laboratoare de produse medicamentoase. Sunt considerați evrei în sensul acestui decret lege toți acei născuți din unul sau ambii părinți indiferent dacă ei sau părinții lor au fost botezați. Sunt societăți evreiești, societăți anonime pe acțiuni și în co-

mandită pe acțiuni în care majoritatea capitalului aparține evreilor precum și societăți în nume colectiv sau în comandită simplă în care unul dintre asociați este evreu. Se acordă titularilor drepturilor de concesiune de farmacie stins în urma acestui decret-lege în termen de lichidare de 60 zile în care timp farmacia va fi condusă de un farmacist dirigente român de sânge. Pentru lichidare drogherii, depozitele de medicamente și laboratoarele de produse medicamentoase se acordă un termen de trei luni în care timp ele vor fi conduse de un farmacist dirigente român de sânge. Concesiunile de farmacii stinse vor fi declarate vacante de Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale și atribuite noilor concesionari potrivit normelor legale.

Normalizarea drumurilor de comunicație între Germania și România

Vizitele dlor C. Bușilă ministru comunicațiilor și Col. Brezeanu directorul general al căilor ferate române au fost în zilele de 24 și 25 Noembrie la Muenchen și Salzburg ca oaspeți ai d-lui inginer dr. Todt ministrul drumurilor, energiei și apelor Reichului.

In gara Salzburg d. Bușilă a fost salutat de d. ministrul Todt și condus apoi cu automobilul pe șantierele autostrăzii Salzburg—Linz—Viena. Tot cu automobilul d. Todt a condus oaspeții pe drumuri diferite coborînd din Alpi pe autostrada Salzburg—Muenchen. La amiază d. ministru Todt a oferit o masă în cinstea d-lui Bușilă la Kimmsee.

Cu acest prilej d-sa a rostit cuvinte de caldă prietenie la adresa României și poporului român, stăruind asupra celui pe care România și l-a câștigat opera de organizare și redresare a Europei de mâine. Răspunzând d. Bușilă a scos în evidență importanța României ca țară de tranzit pentru toate căile de comunicație între Europa Centrală și Orientul apropiat și Orientul depărtat. In după amiaza zilei de 24 Noembrie d. ministru Bușilă a fost condus de d. ministru Todt la Muenchen. Pe drum au fost discutate diferite chestiuni dela drumuri, la ape și la tregul complex al mijloacelor de comunicație urmând ca ele să fie continue la 28 Noembrie la Berlin, unde d. ministru Bușilă este invitat de d-nii Dollinger, mueller ministrul comunicațiilor și Ohnesorge ministrul poștelor.

In Europa nu mai există loc pentru imperialismul britanic

Coaliția anglo-sovietică împotriva continentului

Berlin, 30 (Rador). — Moralei englezilor este profund influențat de evenimentele dela Berlin, constată Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz, care adaugă că situația actuală este carte grea pentru englezi care încearcă să producă divisiuni punând în circulație știri fanteziste cu privire la preținse atrocități germane. Deși Londra a avut ocazia în repetate rânduri să-și dea seama de modur plin de cavalerism cu privire la purtarea germanilor, în războiu ea nu se dă totuși în lături de a răspândi prin presă sfruntatele minciuni puse în circulație de Molotov.

In Ucraina deasemeni este de necalificat atitudinea dlui Eden, care acum a încercat pur și simplu să nege că între Anglia și Soviete ar fi existat o înțelegere anterioară izbucnirii războiului. Or se știe că până la încheierea pactului germano-sovietic din 1939 precum și ulterior Moscova și Londra au rămas tot timpul contrari, — iar întrevederea dintre Eden și Maisky ambasadorul sovietelor au fost intensificate.

Aceasta dovedește că Stalin nu s'a considerat nici un moment legat prin pactul încheiat cu Germania și că el nu așteaptă decât momentul favorabil pentru a putea sfărâma Reichul alături de Anglia.

Ministrul Afacerilor străine al Marelui Britannie, dându-și seama de glăbișuna țării sale crede că poate să lupte împotriva noii ordine europene, numai prin vorbe pline de ironie. Toată lumea cunoaște cavalerismul soldaților germani după cum...

dele prin care imperialismul britanic a căutat să-și asigure dominația mondială. Un lucru este însă cert: In Europa nu mai există loc pentru imperialismul britanic.

GEAVE ACUZE ADUSE POLITICII ENGLEZE IN CAMERA COMUNELOR

MADRID, 30 (Rador). — Corespondentul agenției EFI anunță din Londra că deputatul Mac Govern a atacat guvernul în ședința de Joi a Camerei Comunelor arătând că actuala situație disperată a Rusiei Sovietice a fost provocată de atitudinea sovăitoare a Marelui Britannie.

Oratorul a adăugat că actualul războiu a fost provocat de regimul capitalist, iar Statele Unite sunt pe cale să pună mâna pe economia europeană, trecând peste interesele Angliei. Stalin și Churchill a precizat deputatul Mac Govern, fac jocul Statelor Unite. Dar soarta Rusiei Sovietice este pe cethită. In viitor Rusia va aparține statului naționalist sovietic sau ea va fi exploataată de capitaliști englezi și nord-americani.

Trupele americane din Honolulu in stare de alarma

Newyork, 30 (Rador). — Corespondentul agenției DNB comunică:

„Associated Press“ anunță din Honolulu că trupele garnizoanei americane locale au fost puse în stare de alarmă.

Posturi de sentinela sunt ținute de campane și cu baionetele la arme păzesc uzinele electrice, uzinele de gaz aerian, posturile de radiodifuziune și toate podurile.

Ocuparea localității Volokolamsk

BERLIN, 30. (Rador). Din isvor militar competent se anunță că localitatea Volokolamsk care în știrile le difuzate în ultimele săptămâni de bolșevici și de aliații lor era calificată drept centrul rezistenței sovietice, se află și ea acum în mâinile germanilor.

Importanța militară a acestei localități stă în faptul că ea este nu numai

Cutremur de pământ în India

Singhai, 30. (Rador). Corespondentul Agenției DNB transmite:

Se anunță din Bombay că în noaptea de vineri spre sâmbătă s'a produs un puternic cutremur de pământ în regiunile Peshavar, Ravalpindi și Springarob. In orașul Peshavar s'a produs panică.

Nu se cunosc deocamdata numărul victimelor și pagubele suferite de populație.

importantă incrușare de drumuri este situată în același timp pe linia ferată Moscova Riga.

Incă 10 zile pentru nominalizarea acțiunilor

București, 30. (Rador). D. Marescu Antonescu conducătorul statului a semnat un decret lege prin care se prelungește pe încă zece zile libere socotite de la data de 29 Noembrie a. c. termenul pentru depunerea acțiunilor spre nominalizare. Pentru acțiunile aflate în strănătate termenul se prelungește până la 31 Decembrie 1941.

Se știe că neprezentarea acțiunilor nominalizare atrage drept sancțiune înstrarea acțiunilor în patrimoniul statului.

Asasinarea episcopului catolic din Kai-Fang

Roma, 30. (Rador). — Corespondentul Agenției DNB anunță:

Episcopul de Kai-Fang, monseniorul Narosi, a fost asasinat împreună cu trei călugări de către comunistii chinezi în cursul unei călătorii de inspecție.

Consulatul general italian din Tientsin anunță că omorul a fost comis de trupe neregulate luptând alături cu forțele maresalului Ciang-Khai-Shek care au declarat că fac parte din organizațiile comuniste locale.